

Rapport

Datum: 9 februari 2007

Rapportnummer: 2007/025

Klacht

Verzoekster klaagt erover dat ambtenaren van het regionale politiekorps Utrecht op 22 maart 2005 tegen haar zusters hebben gezegd dat zij ervoor moeten zorgen dat verzoekster en haar tweelingzuster zich melden;

- in het geval verzoekster en haar tweelingzuster geldboetes zijn opgelegd die door hen nog betaald moeten worden en

- in het geval verzoekster en haar tweelingzuster nog openstaande straffen moeten uitzitten.

De Nationale ombudsman heeft ambtshalve een onderzoek gestart naar de wijze waarop het regionale politiekorps Utrecht gedurende de interne klachtbehandeling uitleg heeft gegeven aan artikel 9:4, eerste lid van de Algemene wet bestuursrecht.

Beoordeling

Algemeen

1. Verzoekster is op 22 maart 2005 aangehouden door ambtenaren van het regionale politiekorps Utrecht. De betrokken ambtenaren verkeerden in de veronderstelling dat een onherroepelijk vonnis aan haar moest worden betekend. Op 17 mei 2005 heeft verzoekster naar aanleiding van haar aanhouding een klacht bij het regionale politiekorps Utrecht ingediend. Zij heeft acht klachtpunten bij het korps neergelegd. Twee van die acht klachtpunten betroffen de gestelde uitlatingen van de betrokken ambtenaren over de openstaande geldboetes en de nog niet ten uitvoer gelegde gevangenisstraffen ten overstaan van de zusters van verzoekster.

2. Op 13 juli 2005 voerde de klachtbehandelaar een bemiddelingsgesprek met verzoekster. Verzoekster heeft haar klacht toen mondeling toegelicht. De raadsman van verzoekster was daarbij aanwezig. In het gesprek met de interne klachtbehandelaar heeft deze verzoekster meegedeeld dat achteraf gezien de aanhouding onterecht was omdat er slechts een niet onherroepelijk vonnis aan haar moest worden betekend. Voorts heeft de interne klachtbehandelaar verzoekster meegedeeld dat haar zusters zelfstandig een klacht kunnen indienen als ze van mening zijn dat ze door de betrokken ambtenaren onheus zijn bejegend.

3. Bij brief van 14 juli 2005 deed het regionale politiekorps Utrecht verzoeksters klacht af, met uitzondering van de twee hierboven aangehaalde klachtpunten over de bejegening van haar zusters. In deze brief heeft het regionale politiekorps Utrecht tevens een beknopte samenvatting gegeven van het bemiddelingsgesprek op 13 juli 2005 met verzoekster en haar raadsman. Verder heeft het regionale politiekorps Utrecht verzoekster

excuses aangeboden voor de onterechte aanhouding.

4. De raadsman van verzoekster reageerde bij brief van 23 juli 2005 op de brief van 14 juli 2005 van het korps. Op 23 juli 2005 deelde de raadsman van verzoekster het korps het volgende mee: de inhoud van de brief van 14 juli 2005 is een correcte weergave van het gesprek met de interne klachtbehandelaar. Tijdens het gesprek op 13 juli 2005 heeft de raadsman van verzoekster bij herhaling aan de interne klachtbehandelaar uitgelegd dat de klacht over de gestelde uitlatingen ten overstaan van de zusters van verzoekster erom gaat dat het onjuist is om via familieleden druk op iemand uit te oefenen en dat het disproportioneel was om dat in dit geval te doen. De raadsman geeft verder aan dat hij de twee klachten die hierover gaan, handhaaft en verzoekt het korps alsnog inhoudelijk op deze klachten in te gaan. Verder deelde de raadsman van verzoekster mee dat hij gedurende het gesprek op 13 juli 2005 met de interne klachtbehandelaar ook aan de interne klachtbehandelaar heeft aangegeven dat hij deze klachtpunten handhaaft.

5. De waarnemend plaatsvervangend korpschef reageerde namens de korpsbeheerder bij brief van 27 juli 2005 als volgt. Met verwijzing naar het bepaalde in artikel 9:4, eerste lid, Awb (zie Achtergrond) deelt de waarnemend plaatsvervangend korpschef mee dat de bepalingen in de Awb betreffende de interne klachtbehandeling niet op die twee klachtpunten van toepassing zijn. Zij beschouwt de bedoelde gedraging niet als een gedraging jegens verzoekster, maar jegens haar familie. Om die reden verklaart de waarnemend plaatsvervangend korpschef namens de korpsbeheerder de klacht niet ontvankelijk. Vervolgens heeft de raadsman van verzoekster de Nationale ombudsman verzocht om een onderzoek.

I. Ten aanzien van het ambtshalve onderzoek naar de interne klachtbehandeling

Bevindingen

1. De Nationale ombudsman heeft ambtshalve een onderzoek gestart naar de wijze waarop het regionale politiekorps Utrecht gedurende de interne klachtbehandeling uitleg heeft gegeven aan het bepaalde in artikel 9:4, eerste lid van de Algemene wet bestuursrecht.

2. De korpsbeheerder heeft als volgt gereageerd op het ambtshalve onderzoek.

Zij stelt zich op het standpunt goede reden te hebben om gedurende het interne klachtonderzoek niet inhoudelijk in te gaan op de klachtpunten. De korpsbeheerder geeft aan dat op grond van het bepaalde in artikel 9:4, eerste lid van de Algemene wet bestuursrecht een bestuursorgaan een klacht inhoudelijk dient te behandelen voor zover de klacht een gedraging jegens de klager betreft. In dit geval betreffen de klachtpunten, aldus de korpsbeheerder, een gedraging jegens de zusters van verzoekster. De zusters van verzoekster kunnen zelf een klacht indienen over het feit dat ze zich onheus bejegend

zouden hebben gevoeld. De korpsbeheerder voert bovendien aan dat op grond van het bepaalde in artikel 9:8, tweede lid, van de Algemene wet bestuursrecht (zie Achtergrond) het belang van verzoekster in deze onvoldoende is aangezien de gedraging niet tegen haar was gericht.

Beoordeling

3. Het beginsel van fair play houdt voor bestuursorganen in dat zij burgers de mogelijkheid geven hun procedurele kansen te benutten. Dit houdt onder meer in dat een bestuursorgaan burgers niet door een onjuiste uitleg van wettelijke bepalingen de mogelijkheid van een inhoudelijke behandeling van klachten mag ontnemen. Het bestuursorgaan dient de klacht in behandeling te nemen, tenzij één van de in artikel 9:8 van de Algemene wet bestuursrecht genoemde omstandigheden zich voordoet.

4. Artikel 9:4 Awb bepaalt dat het recht op behandeling volgens Hoofdstuk 9 Awb ontstaat indien de klacht schriftelijk wordt ingediend, het klaagschrift aan de in het tweede lid genoemde eisen voldoet en geen uitzondering als bedoeld in artikel 9:8, van toepassing is. Bovendien moet de klacht een gedraging betreffen die jegens de klager heeft plaatsgevonden. De indiening van een klaagschrift dat voldoet aan de in artikel 9:4 gestelde eisen, schept voor het bestuursorgaan een verplichting tot behandeling van de klacht, behoudens in de gevallen die in het eerste lid van dit artikel zijn opgesomd.

5. In deze zaak heeft verzoekster op 17 mei 2005 erover geklaagd dat ambtenaren van het regionale politiekorps Utrecht op 22 maart 2005 tegen haar zussen hebben gezegd dat zij ervoor moeten zorgen dat verzoekster en haar tweelingzuster zich melden in het geval verzoekster en haar tweelingzuster nog openstaande straffen moeten uitzitten of geldboetes moeten betalen. De Nationale ombudsman stelt vast dat geen van de in artikel 9:8 Awb neergelegde omstandigheden zich voordeed. Voorts overweegt de Nationale ombudsman dat de gestelde gedragingen verzoekster direct betroffen. Verzoekster stelt immers dat door deze opmerking jegens haar familieleden op disproportionele wijze druk op haar wordt uitgeoefend. Het standpunt van de korpsbeheerder dat verzoekster geen belang heeft bij een inhoudelijke behandeling van de klachtpunten is om die reden niet houdbaar. Het regionale politiekorps had met inachtneming van de artikelen 9:5 tot en met 9:12 Awb verzoekers klacht over de bejegening van haar zusters ook in behandeling moeten nemen. Door dit na te laten, heeft de politie gehandeld in strijd met het beginsel van fair play.

De ambtshalve onderzochte gedraging is niet behoorlijk.

II. Ten aanzien van de klacht over de uitlatingen

Bevindingen

1. De korpsbeheerder heeft gaande het onderzoek door de Nationale ombudsman in het kader van hoor en wederhoor op verschillende momenten de mogelijkheid gehad om te reageren op de klachtpunten.

2. Verzoekster klaagt erover dat ambtenaren van het regionale politiekorps Utrecht op 22 maart 2005 tegen haar zusters hebben gezegd dat zij ervoor moeten zorgen dat verzoekster en haar tweelingzuster zich melden in het geval verzoekster en haar tweelingzuster geldboetes zijn opgelegd die door hen nog betaald moeten worden. Zij is van mening dat hierdoor op disproportionele wijze druk op haar wordt uitgeoefend via haar familieleden.

Verzoekster heeft een tweelingzus L. Verder heeft verzoekster twee andere zusters, S. en D. Op 13 april 2005 heeft verzoekster tijdens de interne klachtprocedure een verklaring opgesteld. Die verklaring houdt onder andere in dat twee ambtenaren van het regionale politiekorps Utrecht na haar aanhouding tegen twee van haar zusters hebben gezegd dat zij ervoor moeten zorgen dat verzoekster en haar tweelingzus zich moeten melden als zij nog ten uitvoer te leggen straffen hebben.

3. De korpsbeheerder heeft op 9 november 2005 het volgende meegedeeld. Na de ontvangst van de afdoeningsbrief van 13 juli 2005 heeft verzoekster laten weten dat zij gedeeltelijk tevreden is met de wijze waarop haar klacht was afgedaan. Verzoekster zag graag dat het korps inhoudelijk inging op de twee klachtpunten. Verzoekster heeft hierop de reactie ontvangen dat de bedoelde gedraging niet als een gedraging jegens haar, maar als een gedraging jegens haar familie wordt beschouwd. De korpsbeheerder zag geen reden om naar aanleiding van de aan de Nationale ombudsman door verzoekster beschikbaar gestelde informatie alsnog inhoudelijk op de klacht in te gaan.

De korpsbeheerder gaf, met verwijzing naar het bemiddelingsgesprek, aan dat verzoekster excuus is aangeboden wat betreft de andere klachtaspecten die zij in de interne klachtprocedure aan de korpsbeheerder heeft voorgelegd. De wijze van optreden is in een evaluerend gesprek besproken met de betrokken ambtenaren en hun directe chef. Daarnaast is de reeds bestaande beleidsafspraken om eerst vast te stellen of er nog een onherroepelijk vonnis dan wel een signalering open staat alvorens tot daadwerkelijke aanhouding van mogelijke gesignaleerde personen over te gaan, nadrukkelijk onder de aandacht.

4. Gedurende het onderzoek heeft betrokken ambtenaar B. het volgende verklaard.

Verzoekster is de zus van L. Verder heeft zij twee andere zusters. Zij heten S. en D.

Twee zusters stonden omstreeks maart 2005 ingeschreven op het adres Y in Utrecht. Betrokken ambtenaar B. was toen op de hoogte van het feit dat verzoekster niet op het adres Y stond ingeschreven. Het was echter niet uitgesloten dat verzoekster op het

moment dat hij aanbelde op bezoek was bij haar zusters. Betrokken ambtenaar kon dan, voor zover zij was geregistreerd in het digitale signaleringssysteem, aan haar een gerechtelijk stuk betekenen of een geldboete bij haar innen. Betrokken ambtenaar B. heeft verder verklaard dat hij pas aanbelde als daarvoor een reden was. Tot slot heeft betrokken ambtenaar B. verklaard dat het heel goed zou kunnen zijn dat hij in maart 2005 aan één van de zusters van verzoekster heeft gezegd dat zij ervoor moeten zorgen dat verzoekster en haar tweelingzus zich moeten melden als zij nog ten uitvoer te leggen straffen hebben.

Beoordeling

5. Het verbod van vooringenomenheid houdt in dat bestuursorganen zich actief opstellen om iedere vorm van een vooropgezette mening of de schijn van partijdigheid te vermijden.

6. Door verzoeksters zussen te vragen ervoor te zorgen dat verzoekster en haar tweelingzus zich melden, zonder te verifiëren of er daadwerkelijk sprake was van openstaande straffen of geldboetes, heeft ambtenaar B. de indruk gewekt er bij voorbaat van uit te gaan dat er onherroepelijke straffen of boetes openstonden of opnieuw zouden openstaan. Achteraf bleek dit ten aanzien van verzoekster niet het geval te zijn. Door het stellen van zo'n vraag kan de indruk van vooringenomenheid ontstaan. De politie dient dit te voorkomen. Gezien de aard van de taak van de politie in een geval als dit, is de vraagstelling echter niet zo onjuist dat deze als niet behoorlijk moet worden aangemerkt.

De onderzochte gedraging is behoorlijk.

Conclusie

De ambtshalve onderzochte gedraging is niet behoorlijk wegens strijd met het beginsel van fair play.

De klacht over de onderzochte gedraging van het regionale politiekorps Utrecht, is niet gegrond.

Onderzoek

Op 1 september 2005 ontving de Nationale ombudsman een verzoekschrift van mevrouw S. te Utrecht, ingediend door de heer mr. E.Th. Hummels te Utrecht, met een klacht over een gedraging van het regionale politiekorps Utrecht.

Naar deze gedraging, die wordt aangemerkt als een gedraging van de beheerder van het regionale politiekorps Utrecht (de burgemeester van Utrecht) werd een onderzoek ingesteld. Tevens heeft de Nationale ombudsman een ambtshalve onderzoek naar de interne klachtbehandeling gestart.

In het kader van het onderzoek werd de korpsbeheerder verzocht op de klacht te reageren en een afschrift toe te sturen van de stukken die op de klacht betrekking hebben.

Daarnaast werd de betrokken ambtenaren de gelegenheid geboden om commentaar op de klacht te geven. Eén van de betrokken ambtenaren maakte van deze gelegenheid gebruik.

In verband met haar verantwoordelijkheid voor de tenuitvoerlegging van rechterlijke beslissingen werd ook de hoofdofficier van justitie in Utrecht over de klacht geïnformeerd en in de gelegenheid gesteld haar zienswijze kenbaar te maken, voor zover daarvoor naar haar oordeel reden was. De hoofdofficier van justitie zag geen redenen daartoe en maakte van de gelegenheid geen gebruik.

Tijdens het onderzoek kregen de korpsbeheerder en verzoekster de gelegenheid op de door ieder van hen verstrekte inlichtingen te reageren.

Het resultaat van het onderzoek werd als verslag van bevindingen gestuurd aan betrokkenen. De korpsbeheerder deelde mee zich met de inhoud van het verslag te kunnen verenigen. Verzoeker gaf binnen de gestelde termijn geen reactie.

Informatieoverzicht

De bevindingen van het onderzoek zijn gebaseerd op de volgende informatie:

Verzoekschrift van 1 september 2005, met als bijlagen de brief van de korpsbeheerder van 27 juli 2005 en de brief van de districtschef van 14 juli 2005.

Standpunt van de korpsbeheerder van 9 november 2005.

Brief van verzoekster van 6 december 2005.

Brief van de korpsbeheerder van 9 januari 2006.

Brief van korpsbeheerder van 27 februari 2006.

Verklaring betrokken ambtenaar B. d.d. 5 september 2006.

Bevindingen

Zie onder Beoordeling.

Achtergrond

1. Algemene wet bestuursrecht

1.1. Artikel 9:4

"1. Indien een schriftelijke klacht betrekking heeft op een gedraging jegens de klager en voldoet aan de vereisten van het tweede lid, zijn de artikelen 9:5 tot en met 9:12 van toepassing.

2. Het klaagschrift wordt ondertekend en bevat ten minste:

- a. de naam en het adres van de indiener;
- b. de dagtekening;
- c. een omschrijving van de gedraging waartegen de klacht is gericht.

3. Artikel 6:5, derde lid, is van overeenkomstige toepassing."

1.2. Artikel 9:8

"1. Het bestuursorgaan is niet verplicht de klacht te behandelen indien zij betrekking heeft op een gedraging:

- a. waarover reeds eerder een klacht is ingediend die met inachtneming van de artikelen 9:4 en volgende is behandeld;
- b. die langer dan een jaar voor indiening van de klacht heeft plaatsgevonden;
- c. waartegen door de klager bezwaar gemaakt had kunnen worden,
- d. waartegen door de klager beroep kan worden ingesteld, tenzij die gedraging bestaat uit het niet tijdig nemen van een besluit, of beroep kon worden ingesteld;
- e. die door het instellen van een procedure aan het oordeel van een andere rechterlijke instantie dan een administratieve rechter onderworpen is, dan wel onderworpen is geweest of,
- f. zolang terzake daarvan een opsporingsonderzoek op bevel van de officier van justitie of een vervolging gaande is, dan wel indien de gedraging deel uitmaakt van de opsporing of vervolging van een strafbaar feit en terzake van dat feit een opsporingsonderzoek op bevel van de officier van justitie of een vervolging gaande is.

2. Het bestuursorgaan is niet verplicht de klacht te behandelen indien het belang van de klager dan wel het gewicht van de gedraging kennelijk onvoldoende is.

3. Van het niet in behandeling nemen van de klacht wordt de klager zo spoedig mogelijk doch uiterlijk binnen vier weken na ontvangst van het klaagschrift schriftelijk in kennis

gesteld. Artikel 9:12, tweede lid, is van overeenkomstige toepassing."